

Nymindesund

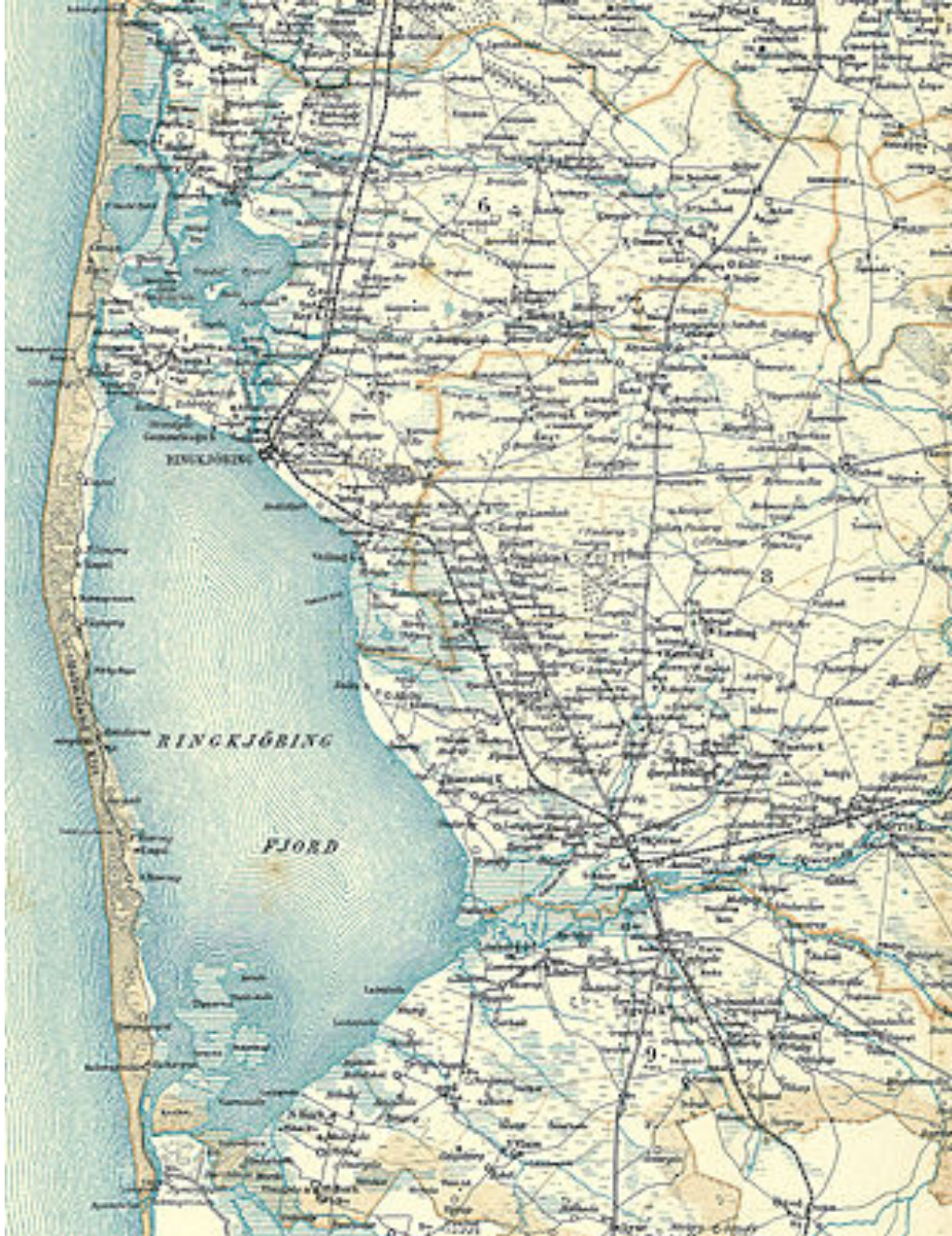
Ringkøbing Fjord var oprindeligt en havbugt, der efterhånden blev afskåret fra Vesterhavet af landtænger, som voksede frem ved tilsanding fra syd og nord. Gennem årene adskilte fjordvandet de tidligere klitøer i bugten, Tipperne, der ses øverst på kortet. Derved opstod den flodlignende Nyminde Strøm, der blev smallere og smallere, før den nåede ud i Nyminde Gab til Vesterhavet.

På Laurits Tuxens maleri fra 1879 ses Nyminde Strøms udløb. Men i 1931 åbnede kanalen ved Hvide Sande, og så flyttede fiskeriet hertil.

I 1800-tallet, hvor Nyminde Strøm skabte åbningen mellem Ringkøbing Fjord og Vesterhavet, opstod et af de vigtigste fiskerlejer syd for Limfjorden. Derfor blev der bygget et lodshus, en redningsstation og en toldbolig samt oprettet en færgeforbindelse mellem de to landtænger. Men tilsanding bevirkede, at der blev gravet en kanal i 1892, der også sandede til, men blev erstattet af en ny kanal.

I 1787 var der to kongelige lodser. Der har været lodser tidligere, men det er usikkert, hvornår lodserne begyndte. I 1805 blev fastsat i en "Inter-rims Lods-Anordning", at der fortsat skulle bo én fast lods og fire reservelodser og yderligere to reservelodser i Nymindesund, som skulle vedligeholde afmærkningerne i fjorden. I lodsanordningen blev desuden krævet, at der skulle opsættes 2 mærker, som skulle markere den dybeste del af indløbet gennem den yderste brænding. Lodsvæsenet bevilgede et beløb til et lodsudkigshus, som dog forsvandt i en stormflod. I 1878 blev lodseriet nedlagt.

Kortet viser Ringkøbing Fjord omkring 1900. Fjorden er en strandsø, som Skjern Å, der er Danmarks vandrigeste å, løber ud i. Holmslands Klit er formet af sandflugt, kysterosion og tilsanding.

Hvis et skib ønskede lods, skulle lodsens gerne møde skibet uden for den yderste brænding eller mellem to brændinger. Så kunne lodsens enten gå om bord eller sejle foran skibet ind gennem gabet. Nord for gabet og øst for Nymindestranden havde lodserne deres udkigshus samt en flagstang. Når en skipper strøg sit flag uden for Gabet, ønskede skipperen at vide, hvor dyb indsejlingen var. Så tog lodsens lodsflaget ned og hejste det igen for hver fods dybde.

Den meget smalle rende ind til Ringkøbing havde mange sømærker, som skulle vedligeholdes af lodserne ifølge interimsanordningen. I Ringkøbing var der ingen havn og flere sandrevler, så skibene lå ofte for anker ca. 1 km fra stranden, så både losning og lastning foregik med små både.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening